

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobce: **V. D. P.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2019, čj. OAM-84/ZA-ZA11-HA10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 6. 2019, čj. 60 Az 22/2019-41,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 6. 2019, čj. 60 Az 22/2019-41, **s e ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2019, čj. OAM-84/ZA-ZA11-HA10-2018, **s e ruší** a věc **s e v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **16 819 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o

azyly (dále jen „zákon o azylu“) nepřipustná, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

[2] Krajský soud v Plzni žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalobce v opakované žádosti neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které bez jeho zavinění nebyly dosud zkoumány. Konstatoval, že institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl bez vlastní viny uplatnit během předchozího řízení.

II.

Argumenty kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) považoval kasační stížnost za přijatelnou, neboť se podle něj krajský soud svým rozhodnutím odklonil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu v otázce posouzení požadované intenzity odůvodněného strachu z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že má obavu z uložení a vykonání trestu smrti při návratu do vlasti; svou žádost podpořil listinnými důkazy, které obdržel po skončení řízení (zatýkácí rozkaz Vietnamské socialistické republiky na jeho osobu vydaný k datu 1. 1. 2015, rozsudek lidového soudu Vietnamské socialistické republiky ze dne 11. 4. 2006, a dva úmrtní listy). Z předložených listin podle něj plynulo, že vietnamské policejní a justiční orgány měly za prokázané, že se stěžovatel dopustil trestné činnosti obchodování s drogami. Byl považován za člena zločinecké skupiny, jejíž členové byli příloženým rozsudkem soudu odsouzeni k trestu smrti. Stěžovatel předložením uvedených veřejných listin prokázal pravdivost svého tvrzení o hrozící vážné újmě ve smyslu § 14a zákona o azylu. Stěžovatel nesouhlasil s krajským soudem v tom, že mohl uvést výše uvedené skutečnosti již dříve, neboť jimi nedisponoval; popřel, že se jedná o účelovou žádost. Krajský soud se nevypořádal ani s námitkou porušení mezinárodních závazků České republiky. Krajský soud se nevypořádal ani s dalšími námitkami a zatížil tak své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost námitek uvedených v kasační stížnosti a současně s nimi nesouhlasil. Uvedl, že postupoval plně v souladu se zákonem o azylu a ve svém postupu nepochybil ani krajský soud.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

pokračování

[6] Po posouzení přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve věcech mezinárodní ochrany v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. nejprve zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[7] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost je přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu je shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Stěžovatel v tomto případě namítal zásadní pochybení krajského soudu a taktéž žalovaného, neboť se dostatečně nezabývali otázkou posouzení požadované intenzity odůvodněného strachu z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Ze stěžovatelem přeložených listin přitom podle něj plynulo, že byl vietnamskými státními orgány považován za člena zločinecké skupiny, jejíž členové byli podle přiložených listin odsouzeni k trestu smrti. Stěžovatel podle svých slov těmito listinami prokázal pravdivost svého tvrzení o hrozící vážné újmě smyslu § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud při hodnocení projednávané věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, resp. tedy i přijatelná pro zásadní pochybení krajského soudu a taktéž žalovaného.

[9] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že správní orgán v první žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu (čj. OAM-92/LE-BE02-HA08-2015) konstatoval, že důvodem stěžovatele pro opuštění vlasti bylo jeho zjištění, že vietnamská společnost je nespravedlivá. Důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak byla snaha stěžovatele zůstat na území České republiky společně s přítelkyní a synem. Žalovaný dále konstatoval, že stěžovatel nijak nepodepřel své údajné obavy před policií. Stěžovatel podle žalovaného rovněž neměl žádné přiměřené vysvětlení pro tvrzení, podle kterého by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí. Podle žalovaného požádal stěžovatel o mezinárodní ochranu zcela účelově v době, kdy mu hrozilo vyhoštění z území České republiky. Žalovaný pak nedospěl ani k závěru, že by stěžovateli v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání; neshledal tedy ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[10] Krajský soud v Praze shledal žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalovaného nedůvodnou a zamítl ji rozsudkem ze dne 25. 10. 2017, čj. 49 Az 92/2015-44. Ke stěžovatelem předloženém dokumentu (označenému jako „Výzva k vzdání se“), který měl potvrzovat, že je stěžovatel ve vlasti stíhán pro drogovou trestnou činnost, krajský soud uvedl, že se tento dokument netýká stěžovatele. Ačkoliv se v textu listiny se objevilo jméno stěžovatele, nepovažoval ji krajský soud za jednoznačný důkaz o tom, že stěžovateli v zemi původu ze strany policie hrozí pronásledování. Stěžovatel nebyl v listině nijak blíže

identifikován a nebylo proto vůbec jisté, zda se o stěžovatele vůbec jednalo. Krajský soud zhodnotil rovněž obsah stěžovatelem předloženého rozsudku Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky ze dne 25. 5. 2005, č. 856/2005. K němu konstatoval, že se v něm sice jméno stěžovatele objevuje, chyběla však jakákoliv další identifikace, na základě níž by bylo možné učinit závěr, že se o stěžovatele skutečně jedná. Krajský soud proto zamítl provedení tohoto důkazu pro jeho nadbytečnost, a to i s ohledem na azylový příběh stěžovatele, který podle něj nebylo možné považovat za věrohodný.

[11] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. 10. 2017, čj. 6 Azs 81/2017-32, odmítl kasační stížnost stěžovatele pro nepřijatelnost. Ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že ze stěžovatelem předložených dokumentů není možné učinit závěr, že se jedná skutečně o stěžovatele a nikoliv jen o shodu jmen.

[12] Opakovanou žádost o mezinárodní ochranu stěžovatel zdůvodnil jednak tím, že chce na území České republiky zůstat se svou manželkou a dětmi, ale poukázal i na to, že mu v případě návratu do vlasti hrozí trest smrti. K žádosti doložil listiny (úmrtní listy, rozsudek Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky ze dne 25. 5. 2005, č. 856/2005, dokument „Výzva ke vzdání se“ ze dne 1. 1. 2015, rozsudek Lidového soudu provincie Nghe An ze dne 11. 4. 2006, č. 86/06/HS.ST), kterými dokládá svá tvrzení. Usnesení o zastavení řízení dne 11. 1. 2018 zrušil Krajský soud v Plzni rozsudkem čj. 60 Az 90/2017-62, a to pro vady řízení. Žalovaný v dalším posouzení žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu konstatoval, že stěžovatel uvedl naprosto stejné motivy svého odchodu z vlasti, které uvedl již v průběhu správního řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany – tj. legalizace jeho pobytu na území České republiky. Žalovaný se pak ztotožnil se závěrem rozsudku Krajského soudu v Praze (čj. 49 Az 92/2015-44), podle něhož nebylo možné ze stěžovatelem předložených dokumentů dovodit, zda se skutečně týkají stěžovatele. Z těchto dokumentů proto neplynulo, že by mělo stěžovateli hrozit pronásledování ze strany policie jeho domovského státu. Ke stěžovatelem předloženému rozsudku Lidového soudu provincie Nghe An ze dne 11. 4. 2006, č. 86/06/HS.ST, žalovaný uvedl, že se jedná o rozsudky týkající se jedné drogové skupiny. Ve shora předložených rozsudcích je v odůvodnění uvedeno, že osoba jménem V. D. P. obchodovala s drogami s osobou jménem T. V. H. Žalovaný z obsahu obou rozhodnutí dovodil, že se jednalo o jedinou trestní věc, která měla být postupně soudně řešena. Argumentaci stěžovatele týkající se jeho možných obav z udělení a vykonání trestu smrti považoval žalovaný proto za účelovou s cílem vyvolat ve správním orgánu domněnku nové skutečnosti.

[13] Krajský soud v Plzni žalobu proti napadenému rozhodnutí žalovaného zamítl, neboť neshledal žádná pochybení žalovaného. Stěžovatel podle něj uvedl naprosto stejné motivy svého odchodu ze země svého původu a neochoty se tam navrátit, jako uváděl v průběhu správního řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany (tj. legalizace pobytu na území České republiky).

[14] Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu platí, že podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez

pokračování

vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

[15] Z důvodové zprávy k ustanovení § 11a zákona o azylu plyne: „Zavádí se nový koncept tzv. opakovaných žádostí, který plně vychází z procedurální směrnice. Pokud podá cizinec (podání opakované žádosti žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je upraveno v § 11b) opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž opakovaná žádost je definována v § 2 odst. 1 písm. f), ministerstvo tuto žádost posoudí a pokud je zjištěno, že žadatel neuvedl žádné skutečnosti nebo zjištění anebo z úřední činnosti ministerstva nejsou žádné nové skutečnosti známy (např. podstatné zhoršení situace v zemi původu) v mezích odstavce 1 písm. a)-tedy, že nové skutečnosti měly být předloženy v předchozím řízení a nebylo tak učiněno „zaviněním“ žadatele o mezinárodní ochranu a kumulativně písm. b)-tedy, že tvrzené skutečnosti nesvědčí o možném pronásledování podle definice v tomto zákoně nebo, že nebezpečí vážné újmy, shledá takovou žádost nepřípustnou a řízení se zastaví podle § 25 písm. i) tohoto zákona.“

[16] Nejvyšší správní soud po přezkoumání obsahu správního spisu konstatuje, že žalovaný pochybil v hodnocení podmínek přípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, neboť dostatečným způsobem nezvážil další nové skutečnosti, které nebyly bez zavinění stěžovatele předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení. Z pořadí prvního rozhodnutí žalovaného o udělení mezinárodní ochrany stěžovateli je patrné, že žalovaný hodnotil azylový příběh stěžovatele jako nevěrohodný, a to zejména s ohledem na jeho gradaci. Stěžovatel podle něj nejprve uváděl, že si přeje zůstat v České republice kvůli své rodině, načež v dalších pohovorech začal uvádět své údajné obavy ze zadržení policií pro svou drogovou činnost. Tato svá tvrzení však podle žalovaného stěžovatel nepodpořil žádnými důkazy. O jeho nevěrohodnosti pak svědčila také skutečnost, že se na území České republiky nacházel nelegálně již od roku 2003, přičemž o udělení mezinárodní ochrany požádal až ve chvíli, kdy mu reálně hrozilo správní vyhoštění. Nejvyšší správní soud má proto za to, že se žalovaný s tvrzeními stěžovatele, podle nichž mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí trestního stíhání pro jeho předešlou drogovou činnost, vypořádal v prvním rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany velice povrchně a s ohledem na předložené důkazy v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak bylo nutné tyto skutečnosti v napadeném rozhodnutí posoudit řádným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem a zejména s ohledem na nově uváděné skutečnosti a předložené důkazy. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí k předloženým dokumentům poukázal toliko na odůvodnění rozhodnutí krajského soudu (čj. 49 Az 92/2015-44), které dokumenty dodané stěžovatelem velmi stručně hodnotilo. Tento odkaz na odůvodnění však nemůže obstát, a to ani ve spojení s hodnocením nově předloženého důkazu (rozsudek Lidového soudu provincie Nghe An ze dne 11. 4. 2006, č. 86/06/HS.ST). S ohledem na předchozí rozhodnutí o prvotní žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu tak nelze konstatovat, že by se žalovaný posouzením otázky možného trestního stíhání (resp. udělení trestu smrti) v této žádosti zabýval natolik, aby ji v opakované žádosti bylo možné označit za již dříve uvedenou skutečnost. Žalovaný se proto podle Nejvyššího

správního soudu dostatečně nezabýval otázkou toho, zda reálně nehrozí stěžovateli v případě návratu do vlasti riziko trestního stíhání a případně také trest smrti spojený s tímto trestním stíháním, neboť tyto skutečnosti nebyly předmětem zkoumání v předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany v dostatečném a přezkoumatelném rozsahu. Také krajský soud proto pochybil, pokud žalobu stěžovatele zamítl.

IV.

Závěr a náklady řízení

[17] Pro uvedené Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Jelikož je i napadené rozhodnutí žalovaného stíženo nepřezkoumatelností plynoucí z nedostatečného posouzení nově uvedených skutečností, pro kterou je bylo možno zrušit již v řízení před krajským soudem, Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil také rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[18] Pokud Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí krajského soudu a současně i rozhodnutí žalovaného, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2008, čj. 1 As 61/2008-98, shodně též např. rozsudek ze dne 25. 7. 2017, čj. 8 Afs 250/2016-40).

[19] Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Náklady v jeho případě tvoří odměna a hotové výdaje jeho zástupce, přičemž výše odměny za jeden úkon právní služby činí 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Nejvyšší správní soud proto přiznal stěžovateli částku 12 400 Kč za 5 úkonů právní služby spočívající ve dvou návrzích na přiznání odkladného účinku [§ 11 odst. 2 písm. d), odst. 3 advokátního tarifu], dvou podáních ve věci samé – správní žaloby a kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účasti zástupce při jednání před krajským soudem [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za návrh na přiznání odkladného účinku byla dle ustanovení § 11 odst. 2 (resp. odst. 3) advokátního tarifu stěžovateli přiznána mimosmluvní odměna zástupce ve výši poloviny sazby. K odměně za pět úkonů právní služby soud připočetl paušální náhradu hotových výdajů zástupce stěžovatele ve výši 300 Kč za jeden úkon, tj. celkem částku 1 500 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož je advokátní kancelář, jejímž společníkem je Mgr. Petr Václavek, plátcem daně z přidané hodnoty, odměna zástupce se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 13 900 Kč, tj. 2 919 Kč. Celkem tedy náleží na odměně a náhradě hotových výdajů spojených se zastoupením stěžovatelky částka 16 819 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně 19. prosince 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu